

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 39 (1631) 1988 m. spalio mėn. 4 d.

XXXIII METAI

Melbourne

Kardinolas V. Sladkevičius italams apie Lietuvą

Plačiai skaitomas Romos dienraštis „Il Messaggero“ šiomis dienomis atspausdino žurnalisto Crazio Petrosillo pasikalbėjimą su naujuoju Lietuvos kardinolu Vincentu Sladkevičium. Pokalbis įvyko kardinolui Sladkevičiui būnant Romoje liepos mėnesį. Lietuvos kardinolas, atsakydamas į italo žurnalisto klausimus, kalbėjo apie Lietuvos katalikų Bažnyčios dabartinę padėtį.

Dienraščio „Il Messaggero“ žurnalistas pačiu pirmuoju klausimu paprašė kardinolą pasakyti apie Gorbačiovo pradėtąjį vadinamo „persitvarkymo“ procesą. „Persitvarkymo vertę mes galėsime nustatyti tik tuomet, - atsakė kardinolas Sladkevičius, - kai pamatysime jo vaisius Bažnyčios gyvenime. Iki šiol mes nepastebėjome jokių padėties pagerėjimo ženklų: Bet ar jūs turite bent vilčių, kad padėtis pagerės, paklausė kardinolą italas žurnalistas. Vilčių turime, atsakė kardinolas, viltis juk išnyksta pati paskutinioji.

Žurnalistui paprašius suglaustai apžvelgti dabartinę katalikų Bažnyčios padėtį Lietuvoje, kardinolas Sladkevičius pažymėjo: „Pagal sovietinius įstatymus, Bažnyčia yra atskirta nuo Valstybės. Tačiau gyvenimo tikrovėje Bažnyčia yra visiškai pajungta Valstybei, kuri akyliai kontroliuoja visas bažnytinės veiklos sritis.

Kardinolas šia proga priminė, kad, pavyzdžiui, balandžio mėnesio pabaigoje, jam sugrįžus iš Romos, jis bandė padaryti pakeitimų vienintelės Lietuvoje veikiančios Kauno kunigų seminarijos vadovybėje. Valdžia tuoj pat jam griežtai pasipriešino: „Kaip galite tai daryti be mūsų atsiklausimo“, pareiškė valdžios atstovas, ir negavęs mūsų leidimo? Ar nebus jums atėjusi mintis kelti revoliuciją?

Žurnalisto paklaustas apie jo asmeninius patyrimus visą dvidešimtmetį būnant ištėrime, kardinolas pažymėjo, kad gyvendamas Nemunėlio Radviliškyje, netoli nuo sienos su Latvija, jam buvo visą laiką draudžiama iš čia pajudėti. Negalėjau nuvykti į Kašiadorių vyskupiją, kurios buvau vyskupu pagalbininku, negalėjau nuvykti taip pat ir į Seduvą, kur tuo metu gyveno mano vyskupas ordinaras. Galop, man buvo draudžiama

Gorbačiovo „persitvarkymo“ vertę galėsime nustatyti, kai pamatysime jo vaisius Bažnyčios gyvenime“.

lankytis taip pat ir Kaune, lietuvių katalikybės centre. Tai tikrai nebuvo laimingi laikai.

Kardinolas Sladkevičius čia priminė jam ypač skaudžius pergyvenimus, susijusius su jo motinos mirtimi. Motinos palaikam nuvesti į kapines, kalbėjo kardinolas, man nebuvo duota jokia transporto priemonė. Dar daugiau; i mano prašymą buvo su panieka atsakyta, kad kūnas galės supūti ten, kur yra. Net ir patys blogiausi žmonės, pažymėjo kardinolas Sladkevičius, mirties akivaizdoje pajunta žmoniškumo jausmą. Anie, tačiau, to žmoniškumo neturėjo. Buvau priverstas slapta, nakties metu, su gerų žmonių pagalba palaidoti savo motiną. Pas mus, norintys religiniai laidoti savo artimuosius, pažymėjo kardinolas, negauna transporto priemonės mirusiųjų palaikam nuvesti į kapines, negauna nei kapo, jei nėra anksčiau jo įsigyje.

Kaip yra pasakęs vienas gydytojas, bažnyčios Lietuvoje yra atidarytos, prie bažnyčios nėra milicininkų, kurie žmonėm pastotų kelią, bet bažnyčias lankančiai gali susilaukti įvairių sunkumų ir nemalonių pasekmių. Tikintiesiems taip pat trukdoma laisvai vykti su maldos keliomis į šventoves. Pas

jus Italijoje, pastebėjo kardinolas, susisiekimas sustabdomas dėl streikų, gi Lietuvoje valdžia sustabdo transporto priemones, kai jomis naudojasi katalikai.

Romos dienraščio „Il Messaggero“ žurnalistas pakalbėjo pabaigoje paklausė kardinolą Sladkevičių, ką jam asmeniškai reiškia jo pakėlimas į kardinolus. - Į šį klausimą neturiu asmeniško atsakymo, pažymėjo kardinolas. Mano pakėlimo i kardinolus tikrąją priežastį žino tikrai Sventasis Tėvas. Popiežiaus siekimal yra drauge ir mano siekimal. Yra, tačiau, aišku, kad Popiežius norėjo pagerbti Lietuvą ir sustiprinti Lietuvos Bažnyčią. Kardinolo paskyrimas katalikų bendruomenei sudaro tai bendruomenei ne tikrai garbę, bet taip pat ją sustiprina.

Kardinolo Sladkevičiaus asmenybė italui žurnalistui padarė labai gilių įspūdį. Kardinolo žodžiuose ir judesiuose, rašo Petrosillo, atsispindi nepaprastas ir šiem laikam retas nuoširdumas, draugiškumas ir kuklumas, kurie tuoj sužavi pašnekovą. Jo atvira ir nuoširdi šypsena, rašo žurnalistas, labai primena Popiežiaus Luciano Jono Pauliaus I-ojo žvilgsnį, kuris buvo sužavėjęs visus žmones.

Lietuvių Radijo Tarnyba Vatikane

Vilniaus vyskupas
Julijonas Steponavičius
Zagarės tremtyje - i
Romą!

Italijos katalikų dienraštis „Avenire“ informuoja, kad Lietuvos kardinolas Vincentas Sladkevičius pokalbyje su italų žinių agentūros „Ansa“ korespondentu patvirtino, jog Vilniaus vyskupas Julijonas Steponavičius yra jau gavęs leidimą spalio mėnesį nuvykti į Romą pasimatymui su Popiežium Jonu Pauliu II-uoju. „Ansos“ žiniomis, vyskupą Steponavičių į Romą atlydėsias kunigas Vaclovas Aliulis. Lietuvių Radijo Tarnyba Vatikane

Lietuviai Pasaulyje

Popiežius Jonas Paulius II įšventina vyskupu prelatą Audriją Bačkį, paskirtą tituliariniu Metos arkivyskupu ir Pronuncijum Olandijai. Sventimai vyko antradienį, 1988 m. spalio 4 dieną, 17.30 val. Sv. Petro bazilikoje, Vatikane. Prelatas Bačkis nuoširdžiai dėkoja visiems, kurie prisimena jį savo maldose.

Vatikano radijo žiniomis Viktoras Petkus kovotojas už Lietuvos laisvę ir žmogaus teises, jau iškalėjo 32 metus sovietų kalėjimuose ir koncentracijos lageriuose, rugėjo 11d. turėjo atvažiuoti į Lietuvą iš Sibiro, nors jam bausmė dar nepasibaigusi. Ši žinia iš Lietuvos dar nėra pilnai patvirtinta, belaukiant tolimesnių pranešimų. Jis yra ir Lietuvos Helsinkio grupės narys. Jį remia Sv. Sostas.

Kun. Alfonsas Strielčiūnas Pandelio altarištas, Panevėžio vyskupijoje, mirė rugpjūčio 25d. Jis buvo gimęs 1920.X.6. i kunigus buvo įšventintas Kaune 1945.II.4. Panevėžio vyskupijoje labai trūksta kunigų, reikia bent 30 jaunų kunigų, bet okupantai tik labai mažam norinčių skaičiui teleidžia ištolti i Kauno kunigų seminariją ir tuos pačius įstojančius verbuoja KGB agentais, bet jų dauguma laikosi stipriai ir nepasiduoda spaudimui.

Į Petro Gražulio - sąžinės kalinio gynimo komitetą įsijungė du nauji nariai: 30 metų amžiaus kun. Edmundas Atkočiūnas iš Kursenų ir 29 metų amžiaus kun. Algirdas Daukšys iš Kraunos. Kiti šio komiteto nariai yra: kun. Kazimieras Gražulis, kun. Robertas Grigas, Nijolė Sadūnaitė, Aleksandras Ogorodnikovas ir Valerijus Senderovas. Šis komitetas jau yra pasiuntęs valdžiai ir teismui įvairius pareiškimus sąžinės belaisvio Petro Gražulio reikalu.

Popiežius Jonas Paulius II Sv. Petro bazilikoje Romoje po apelių birželio 28d. įteikia dokumentą ir sveikina naująjį Lietuvos kardinolą Vincentą Sladkevičių. Jų viduryje prancūzas kardinolas Jaques Martin-buvęs Popiežiaus rūmų prefektas.

DAIKTIZMAS LIETUVOJE

Svečių antplūdis ir jų priėmimas

Daktizmas — naujas terminas. Šio žodžio nerasi nei didžiajame, nei paskutinės laidos rašomosios kalbos žodynuose. Atsirado neseniai. Jo gimimą išaukė pats gyvenimas. Aiškinant jo prasmę, tektų pasakyti, kad tai yra didžiulis perdėtas troškimas išgyti reikalingų ir nereikalingų daiktų.

Vilniaus konservatorijos rektorius Vytautas Laurušas (gim. 1930 m.) sovietinėje spaudoje teigia, kad paskutiniu metu „susiformavo savotiškas žmogus, besirūpinantis tik savo materiale gerove“. O gyd. Vytautas Meška („Komjaunimo tiesa“, Nr. 109, 1988) rašinyje „Šaltų namų sindromas“ (sankaupa), rašydamas apie įvairias atsiradusias negeroves ir kalbėdamas apie visuomenės ydas, teigia: „Kaip bebūtų keista, bet „šaltų namų“ sindromas dažniausia atsiranda ten, kur daugybė „šiltų“ daiktų ten kur lūžta splintos nuo sandėliojamo kriošto, magnetefonų, radijo aparatūros, neskaitomų knygų, kur kambariai, išskyrus lubas, padengti kilimais, priklimti baldų, kur viskas perkama ir parduodama, prabanga liejasi per kraštus, nes širdies, deja, trūksta. Nors tokio ar panašaus buto radiatoriai karsti, bet atmosfera ten dvelkia šalčiu...Daugumai susidarė įspūdis, kad gyvenimo tikslas tėra daiktai, o konkreti gero gyvenimo išraiška — priklimtas pilvas. Bet juk visiems žinoma, kad tikrojo gyvenimo prasmė ir jo galutinis tikslas negali būti vien tik materialinė gerovė“. Toliau autorius išvedžioja, kad dauguma nusikaltimų kaip tik ir vyksta norint praturtėti. Ypač čia dažnos vagystės, sukčiavimai, kišnininkystė, įvairios apgaules. Jis rašo, kad „be daugelio gėrybių neįmanomas civilizuotas gyvenimas, o grįžti prie urvinio žmogaus gyvenimo būdo taip pat nesinori, tačiau baimė ir nerima kelia triumfuojantis daktizmas“. Jis turįs savo priežastį: „Du karai, didžiuliai ekonominiai sunkumai, iki šiol esantis net ir pačių reikalingiausių prekių trūkumas gali būti mūsų godumo priežastimi. Tai paaiškinti šį blogį tam tikra prasme galima, bet patiesinti — ne“.

Daktizmas okup. Lietuvoje, kaip mes jau žinome, išaugo dėl būtinausių dalykų trūkumo iš vienos pusės ir dėl išbujojusios naujai atsiradusios aukštų pajamų klasės (nomenklatūros) nesibaigiančių poreikių bei troškimų, noro palenkti kitus, pademonstruoti savo įtaką bei turingumą. Nomenklatūra, — tai aukšti partiečiai, žymūs pareigūnai,

Bronius Kviklys Mūsų specialus bendradarbis Čikagoje

įvairių bazių vedėjai, butų, trūkstančių prekių skirstytojai. Jie kombinuodami „laudies sąkaityną“, įstūosė moderniškiausius butus, Vakarų kraštų turtuolių pavyzdžiu, pasistatė namus bei vilas ramiuose užmiešio rajonuose, moderniškiausius suomiškas pirtis su baseiniais, barais ir kitais pašmatnumais, automobilius, pasisamdė tarnus bei tarnaites, soferius. Jų dažnos pramogos: medžioklė, žvejyba, kelionės, užsienio kurortai. Jų rezidencijose dažnai ruošiasi baliai ir kitos naktinės pramogos, neretais paleistu — vavimo pobūdžio, geriami tik taurūs užsieniniai gėrimai, užkandant garšiais kaukaziškais „šaltykais“. Nors Lietuvoje iš seniausių laikų gaminami geri baldai, turtlingieji jais nesitenkina: įsigija jų komplektus suomiškos, itališkos, švediškos ir kitų kraštų išdirbystės. Taigi, nors „sovietinė santvarka išvadavo žmogų iš privačios nuosavybės“ (taip buvo skelbiama įvedant komunizmą), bet iš tiesų, vietoje, palyginti, skurdžios buržuazijos, buvo sukurta daug turtlingesnė ir galingesnė nomenklatūros klasė. Blogiausia, kad ją šioje srityje ėmė sekti ir žemesnis vidurinis luomas, o nepasiturinti liaudies taip ir liko „liaudimi“. Beje, buvo įsteigtos net specialios krautuovės (spectorgal), kur tiksliai nomenklatūros viešpačiai galėjo gauti pirkti reklamų, dažniausia užsieninių prekių, o kitose krautuovėse jie pirkosi nestovėdami eilėse.

Pastaruoju metu į Vakarų kraštus atvyksta labai daug žmonių. Rašytoja Zenta Tenisonaitė iš Belgijos šių eilučių autoriui rašo: „Perestroika išleidžia daug asmenų iš Rytų Europos į vakarus. Skačiau laikraštį, kad vokiečiai turės įvesti naujus įstatymus, kad atvykstančių potvynį lenkų ir tų pačių vokiečių sulaukytų. Jie tik tokius, kurių gyvybei gresia pavojus. Dabar atvyksta daug lamės ieškotojų, galvodami, kad Europa nauja Amerika, tuo tarpu ir pas mus nedarbas nemažėja ir mizerija didėja. Ir Belgija išleidžia tik tuos, kurie savo krašte už politiką turėtų mirti, o Izraelis pyksta, kad žydai, atvykę iš Sovietų Sąjungos į Austriją, toliau į pažadėtą žemę nevažiuoja, o gauna vizas į Ameriką“.

Lietuvių emigracija į Vakarų kraštus, įskaitant Ameriką, yra kaip

žinome sustojusi, bet svečių lankymasis ypatingai padidėjęs. Jį kiek pristabdo ne pačių išvažiavimo vizų gavimas, kiek faktas, kad Sovietų Aerofloto lėktuvai nebeįstengia visų keliaujančių greitu laiku pergabenti.

Kaip jau esame kartą šioje vietoje rašę, svečiai iš Lietuvos sukelia tam „likrų problemų ir čia gyvenančioms jų iškviestėjams, nes ne visi išsivijios lietuviai yra pajėgūs dėl mažų pajamų ar silpnos sveikatos, neturėjimo susisiekimo priemonių ir kt. svečius prideramai priimti. Beje, didelė jų dalis labai mažai domisi išsivijoje sukurtais lietuviškais kultūrinėmis vertybėmis, mūsų spauda, knygomis, lietuviškais parengimais, už tat daug daugiau domisi mūsų rašinio pradžioje minėtomis materialinėmis vertybėmis. Yra ir tokių, kurie čia atvyksta tik „apsipreikinti“. Tai irgi neseniai atsiradęs naujadaras. Nereikia dėlto daug stebėtis, nes jiems Lietuvoje daugelio būtinų dalykų trūksta. Bet yra ir tokių jų pageidautinų brangių prekių, be kurių jie galėtų apsieiti.

Pabaltiečiai Amerikoje visur demonstravo

Jungtinėse Amerikose Valstybėse, Molotovo-Ribbentropo sanderio metinės demonstracijomis, eisenomis ir spaudos konferencijomis paminėjo vietos lietuviai kartu su latviais, estais, lenkais ir ukrainiečiais. Washingtone jaunimas surengė automobilių procesiją miesto gatvėmis su iškeltomis Pabaltijo valstybių vėliavomis ir transparantais. Čikagoje lietuvių jaunimas surengė elseną miesto gatvėmis. Filadelfijoje lietuviai, latviai, estai, lenkai ir ukrainiečiai surengė demonstraciją prie Laisvės varpo. Klevelande, šalia demonstracijos ir elsenos miesto gatvėmis, buvo surengta spaudos konferencija, kurios pagrindiniu kalbėtoju buvo neseniai iš Lietuvos atvykęs buvęs sąžinės belaisvis, Lietuvos Laisvės Lygos užsienyje atstovas Dr. Algirdas Statkevičius. Amerikos spauda radijas ir televizija plačiai pranešė apie Jungtinėse Amerikos Valstybėse įvykusių Molotovo-Ribbentropo sanderio metinių minėjimų progą surengtas demonstracijas Amerikos miestuose ir Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje įvykusių masinius mitingus.

Kun. Alfonsas Svarinskas Vokietijoje pareiškė: „Vatikano radijas yra pats populiariausias Lietuvoje ir prelatą Vytautą Kazlauską ir visus pranešėjus klausytojai labai gerai pažįsta iš balso. Jų klausoma visi tikintieji ir net daugelis netikintųjų inteligentų. Visų Tėvyneje esančių vardu dėkoju Vatikano radijo darbuotojams. Norime, kad tas radijas būtų karingas religines telses skelbėjas“.

Published by Vincas Zemaitis
17 McMillan St. Clayton, Vic. 3169
President of the Lithuanian Catholic Federation

Ivykiai

Canberra. Federalinė socialistų Darbo partijos vyriausybė užtikrina savo nusistatymą sekanciais metais teisti ir bausti sionistų pristatomus įtariamus karo nusikaltėlius, gyvenančius Australijoje. Tai aiškiai pasakė Imigracijos ministras senatorius Ray, kad jie telmsai vyks, nors jie ir suskaldytų Australijos bendruomenę dėl žydų žudynių Europoje. Kas yra nuostabi, kad kaltinimų įrodymai atelna iš Sovietų KGB diskredituoti išsigelbėjusius asmenis ir bendruomenes, sovietams okupuojant jų nepriklausomas kraštus.

Adelaide, „The News“ dienraštis IX.19 laidoje paskelbė platų straipsnį apie KGB ištremtąjį prof. Dr. Vytautą Skuodį ir įdėjo kartu ir jo nuotrauką. Pateikia daug žinių apie partizanų kovas prieš Lietuvos okupantus sovietus, kurios truko 11 metų nuo 1944-1955. Profesorius Skuodis už įsijungimą į rezistencijos sąjūdį buvo išsiųstas į Mordavijos lagerius, kur į kalinius žiūrėjo ne kaip į žmones, bet tik kaip į daiktus ir jie buvo kankinami. Prof. Skuodžiui buvo leidžiami nuodai ir jo pusė veldo tebėra paraližuota.

Canberra. Sveikatos ministras Dr. Blewett praneša, kad Federalinė vyriausybė nesutaria su Australijos Medicinos sąjunga, pacientai nebegalės gauti iš Medicare pilnesnio išlaidų apmokėjimo už vizitą pas daktarą.

Prekių transporto didžiųjų sunkvežimių soferiai IX.25 vel užblokavo tarp valstijų pagrindinius kelius, reikalaudami iš valdžios sumažinti sunkvežimių registracijos kainas, atpiginti jiems benzina, ir taksas.

Libanas. Politinė krizė vel veda Libaną į civilinio karo atnaujinimą, per kurį nuo 1975 m. jau žuvo apie 150,000 žmonių. Sirijai kisančis į Libano reikalus, kuri ir dabar Libane laiko apie 40,000 savo gėral ginkluotų karių. Libanas turi apie 3 milijonus gyventojų, kurių 40% krikščionys maronitai, 60% mahometonai.

Užsienio spaudos agentūrų žiniomis, nuo rugsėjo pradžios Afganistane vel suintensyvėjo afganų rezistentų karinė veikla prieš sovietus ir jų pastatytą Kabulo režimą. Įnirtingi susirėmimai įvyko sostinės Kabulo apylinkėse, laisvės kovotojai susprogdino sovietų šaudmenų sandėlių, smarkiai nukentėjo Kabulo aerouostas, sunaikinta daug sovietų lėktuvų. Susirėmimai vyksta įvairiose Afganistano provincijose.

Izraelio kariai okupuotose Vakarų Jordano apylinkėse rugsėjo 24 d. nusovė 13 metų arabų mergaitę. Nuo praėjusių metų gruodžio 8 d. kilus palestiniečių sąmyšiams — laisvės reikalavimams, Izraelio kariai, spaudos pranešimu, jau nusovė per tą laiką 271 arabų, o žydų nušauta tik 5. Izraelyje parlamento rinkimai vyks lapkričio 1 d. Koalicinės vyriausybės premjeras ir Likudo partijos vadas Samir, vadovauja jėgos politikai ir atmetė derybas su arabais, bet tokių derybų neatmeta darbiečių vadas Peres ir nori okupuotas arabų sritis atiduoti jų pačių valdžiai. Siandieną abi Izraelio partijos turi po 37% rėmėjų, o 26% neapsisprendę kurlą partiją palaikyti. Rinkimai parodys, kurluo keliu pasuks Izraelio naujai išrinkta valdžia.

Armėnijoje nesibaigia demonstracijos tebereikalaujant sau priklausomos kalnų Karabakh srities. Sovietai nuslūstę ir Armėnijos sostinę Yerevaną kariuomene, bet demonstracijų neįstengia sulaukyti. Pasaulis stebi kuo tas visas pasibaigs.

TEVISKES AIDAI
18 Henry St. Kensington. Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Daukys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumerasat siųsti viršuje nurodytu adresu.

Prenumeratos kaina metams \$25, Kituose kraštuose \$30, Atskiras numeris 50c Skelbimai už skilties vieną cm — \$1.50 c. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

TEVIŠKES AIDAI

Pabaisa Ignalinoje

Šių metų rugšėjo penktą dieną Ignalinos atominėje jėgainėje kilęs gaisras patvirtino Lietuvoje ir kaimyniniuose kraštuose paplitusį įsitikinimą, kad ši branduolinė pabaisa sukelia nuolatinę grėsmę lietuvių tautos fizinei egzistencijai ir kitų Baltijos jūros baseino kraštų saugumui. Ignalinos miestas išsistatęs abipus Daugpilio-Vilniaus geležinkelio linijos, 23 km į šiaurę nuo Svenčionių, 113 km į šiaurės rytus nuo Vilniaus. Pati jėgainė randasi apie 40 km į šiaurės rytus nuo Ignalinos pietinėje Druškių ežero pakrantėje.

Lietuvos Laisvės Lyga kreipėsi į Lietuvos diplomatinį atstovą Vašingtone Stasį Lozoraitį jun., prašydama dėti pastangas, kad būtų sudaryta tarptautinė komisija patikrinti padėčiai Ignalinos atominėje jėgainėje. Laisvės Lyga taip pat ragina atkreipti Europos kraštų dėmesį į tai, jog Ignalinoje veikiančios sulėtinto veikimo atominis reaktorius yra nemažiau pavojingas į Cernobilyje sprogusi.

Kaip pastebi didieji užsienio laikraščiai, laimingų būdu Ignalinos jėgainėje kilęs gaisras šių metų rugšėjo 5 d. buvo automatinės sistemos greitai užgesintas, tuo būdu išvengiant rimtų pasekmių, kurias avarija būtų galėjusi sukelti. Užsienio spauda rašo, kad visuomenė Lietuvoje neslepia savo susirūpinimo dėl Ignalinos jėgainės ir vis dažniau pasigirsta reikalavimai, kad jėgainė būtų uždaryta. Romos dienraštis: „La Repubblica“ paskelbė informaciją apie gaisrą Ignalinoje stambia antrašte: „Grįžta Cernobilio baubas“.

Nepriklausomos Lietuvos diplomatinis atstovas Vašingtone Stasys Lozoraitis rugšėjo 6 d. JAV valstybės departamentui įteikė raštą, kuriame perteikiamas Lietuvos visuomenės atstovų reikalavimas, kad saugumo sumetimais būtų galutinai uždaryta Ignalinos jėgainė. Yra prašoma, kad Jungtinių Amerikos Valstijų vyriausybė šį reikalavimą paremtų. Panašus raštas įteiktas taip pat ir Švedijos ambasadoriui Vašingtone su prašymu jį perduoti Švedijos vyriausybei.

Pavojaus grėsmėje iškyla naujas ryžtas gintis ir nepasiduoti. Taip ir Lietuvos Persitvarkymo sąjūdis skelbia, kad dabar mes lyg ir išsiveržėme iš magiško prilevartoto rato. Ir vis dėlto reikia pakilti. Tai mūsų paskutinė galimybė. Pakilkime su visa Europos tautų bendrija, prabildami į visą pasaulį. Mums to reikia kaip ir kiekvienai savarankiškai gyvenimui subrendusiai tautai. To reikalauja žemė, kurios vardas Lietuva!

PD

Prelatą Praną Vaserį prisimenant mirties 1 metinėse

(Tėsinys)

„Tėviškes aidai“ savo laiku turėjo arti pusantro tūkstančio skaitytojų. Ir, jeigu geradariai iš šalies nebūtų juos rėmę, vien iš prenumeratų būtų buvę sunku išlaikyti. Ypatingai pradžia buvo sunki.

Kad laikraštis eitų normaliai ir kas savaitę pasiektų skaitytojus, reikėjo turėti tinkamas priemones ir darbui paruoštas žmones. Taip kunigas ėmėsi šio reikalo tvarkyti. Nupirko keletą mašinų, paruošė spausdintuosius, susirado redaktorių ir administratorių, suorganizavo ekspedicijai būrelį savanorių ir stjojo visi sutartinai prie darbo.

Pradžioje lietuviai dar nebuvo materialiai stipriai įsikūrę. Pinigų daug kur reikėjo. Mašinų priežiūrai ir patalsymams, kviečiant specialistą, būtų buvę labai brangu. Tad kunigas nutarė ir šį reikalą tvarkyti pats savo jėgomis. Išstudijavo mašinas pagrindiniai ir, susipažinęs su jomis iki detalių, galėjo tvarkyti jas ne blogiau už inžinierius. Elektros prijungimus vykdė pats, kaip tikras specialistas. Laikraščiu paveikslų gaminimas pas australus buvo taip pat ne pigus. Išlaidoms sumažinti, pats išsirengė foto laboratoriją ir paveikslų gaminti kiek reikėjo.

Už bažnyčią ir naudojamas patalpas buvo mokama ne maža metinė nuoma. Mūsų vaikai naudojos mokyklos patalpomis, pasikeisdami su australų vaikais. Jų klebonai nuolat priekaištavo, kad po pamokų klasės paliekamos jiems netvarkoje, kad jų knygas sumaišo ir t.t. Tokioms sąlygoms esant, mūsų kunigas susirado Prestone parduodamą bažnyčią ir nutarė ją pirkti. Planavo taip įsikurti, kad pačius mažuosius lietuviškai auklėtų jau nuo vaikų darželio. O visiems kitiems maloniau būtų melstis nuosavoj lietuviškoj bažnyčioj ir nuomos nereikėtų mokėti. Bet, deja, Melbourne vyskupas neleido pirkti bažnyčios ir mums teko tenkintis tuomi, ką turim.

Taip bėgo savaitės ir metai. „Tėviškes aidai“ ėjo normaliai iki

Rašo J. Seliokas

1963 metų pabaigos, kai redaktorius pasitraukė iš pareigų. Kunigui pačiam teko perimti redakcijos darbą ir išbūti jame beveik dešimtį metų.

Jam redaguojant laikraštį, buvo leidžiami keli TA priedai: „Ateities Zingsniai“ - priedas jaunimui. „Verpetai“ kultūrinis priedas. Taip pat metų gale, su paskutiniomis „Tėviškes aidais“ būdavo siunčiamas sieninis TA kalendorius, surinktas ir atspausdintas paties kunigo.

Visi redakcijos darbai, ypač pat kas savaitę vedamųjų rašymas, spausdintuosius reikalai ir daug dar kitų darbų darbelių, per tiek metų taip įkyrėjo, kad nebežinojo ką toliau bedaryti. Kartais jam rodė, kad toliau nebeįsilaikys.

Ir 1973 metais atėjo pagalbon kunigas Pranas Daukys. Jis, perėmęs „Tėviškes aidų“ redagavimą, visą reikalą pasuko į gerąją pusę. Klebonui teko tik prižiūrėti bendrą spausdinimo darbą ir mašinas, daugiau laiko liko kitiems darbams. Vėliau, kai spausdintuvė dirbti atėjo Marius Opanavičius, laikraštis vėl ėjo ilgas metus be ypatingų kliūčių.

Greta sunkaus spaudos darbo, kunigas prisimindavo kas metai savo asmeninę šventę- kunigystės sukaktį. 1940 metais gegužio mėn. 23 primicijų diena. Tai buvo jo dvasinio pakilimo diena. Melbourne jis oficialiai atšventė savo kunigystės sidabrinę sukaktį.

Dievo Motinos Marijos didesnei garbei įkūrė jis Gyvojo Rožinio broliją. O parapijiečių maldingumui padidinti ir tautinei dvasiai sustiprinti, lietuvių namuose įsteigė Lietuvos Kankinių Kopyčią, kur ir dabar tebevyksta religiniai susiejimai. Jis taip pat turėjo retą progą nuvykti į Šventąją Žemę ir vaikščioti Kristaus vaikščiotais keliais.

Kunigas P. Vaseris tautiškai reiškėsi ne vien per jaunimą Parapijos sekmadienio mokyklą, kur mokiniai net premijas gaudavo už žinojimą liet. kalbos, už parašytus lietuviškus straipsnelius. Jis žiūrėjo į mišrias šeimas, kaip į nuostolį lietuvių

tautai; smerkė tuos, kurie sukūrę lietuviškas šeimas, namuose su savo vaikais kalbėjo svetima kalba.

Prisiminkime mūsų gyvenimo Australijoje pirąjį dešimtmetį. Tada kapellonas buvo dar jaunas ir energingas. Greta savo tiesioginių pareigų, norėjo kiek aktyviau prisidėti prie tautinio darbo. Bet grupė lietuvių veikėjų nesutiko su tuo. Nuo to laiko bendruomenės susirinkimai, kuriuose kunigas dalyvavo, praeidavo labai triukšmingai. vien buvo už jį, kiti prieš. Ir taip bendras nesutarimas ilgokai užtruko, kol visi pavargo ir palaipsniui perėjo į taikingą gyvenimą.

Jo tautinė veikla kartais pasireiškėdavo ir per bažnyčią. Ypatingai pamoksluose didžiųjų švenčių metu, kai jis paskleisdavo daug patrijotinių minčių, kad būdavo malonu pasiklausti ir žmogus pasijusdavo, lyg būtų Lietuvoje.

(Bus daugiau)

Naujas pagrindžio leidinys

Neseniai Vakarus pasiekė Lietuvos pagrindžio leidinys „Ethos: Baltų kultūra ir lietuviška savimonė“. Sioje 135 puslapių knygutėje, kuri buvo išleista 1984 m. yra atspausdinta įvairūs straipsniai ir ištraukos iš kitų leidinių bei paskaitų apie lietuvių ir pabaltiečių kultūros supratimą. Leidinyje yra Antano Maceinos 1955 m. straipsnis apie liaudies dainas, Jono Meko „Aš lietuviškas žemdirbys“ ir Oskaro Milašiaus paskaita, skaityta geografijos draugijos salėje Paryžiuje 1919 m. Viena „Ethos“ skyriuje aprašoma Rasos (Joninių) šventė. Kituose straipsniuose nagrinėjama kalbos kultūra ir baltų bei lietuvių kalbos išsivystymas.

Besidomintys gali „Ethos“ užsakyti už savikainą iš Lietuvos Informacijos Centro. Vleno egzempliorio fotokopijavimo kaina - \$14 (JAV doleriais), persiuntimas Amerikoje - \$2.40 (priority rate), tarptautinis - \$4.85 (oro paštu). Cekius prašoma rašyti Lithuanian Catholic Religious Aid vardu. 351 Highland Blvd. Brooklyn NY 11207, USA

Vyskupas P.J. Connors taria atsisveikinimo žodį, laidojant prelatą Praną Vaserį Sv. Jono bažnyčioje Melbourne 1987 m. spalio 6d.

Gorbačiovo šypseną

Vakaruose yra daug simpatizantų M. Gorbačioviui dėl reformų pažadėjimo, teroro apstabdymo ir jo šypsenos, kurią jis iškiria iš suakmenėjusio veido buvusių Kremliaus vadų. O kas slepiasi už jo šitos šypsenos, tai jau kita giesmė.

Dabartinis kompartijos sekretorius yra pasmerkęs Brežnevo ir Stalino klaidas, bet tik bendrais bruožais, vengdamas minėti konkrečių jų nusikaltimų. Bent iki šiol jis nėra paminėjęs, kad Brežnevas neteislingai pasielgė siųsdamas tankus į Čekoslovakiją „sutvarkyti“ reformatorius, kurie atsistatydinai mėgino įvesti panašius į „perestroikos“ pakeitimus savo krašte. Gorbačiovas nuduoda esąs kurčias pabaltiečių Stalino-Hitlerio sąmokslą iškėlimo šauksmam. Juk tai vienas iš didžiausių Stalino nusikaltimų. Jis ne tik klasingai užėmė Lietuvą, Latviją ir Estiją, bet dar įsakė pradėti pabaltiečių likvidaciją.

Gorbačiovas neprasitaria nei žodžiu apie Katyno žudynes, kurių autoriai yra gerai žinomi ne tik lenkam, bet ir visam pasauliui. Kodėl jis tai daro, jei jis rimtai smerkia rusų porevolicinės istorijos kraujagerius? Ne tušti žodžiai ir maloni šypseną, bet konkretūs darbai parodo tikrą žmogaus veidą. O jis, Gorbačiovo atveju, yra panašus į buvusius raudonus Kremliaus carus: tipiškas rusų imperialistas, kuris pakeista taktika nori išgelbėti iš pagrobų žemių sulipdytą imperiją ir pačią komunistų partiją su kapitalistų pagalba. Kad gautų tą pagalbą, jis nesigaili gražių žodžių apie reformas ir krašto demokratizavimą bei malonių šypsenų Reaganui, publikai ir laikraščių reporteriam. Kada ateina proga patvirtinti jo užsimojimų rimtumą, Gorbačiovas tyli ir toliau tylės, nes nenori kalbėti apie jokią atsisakymą nuo kolonijų, kurių prisigrobė jo smerkiamas Stalinas.

Kadangi politika nepripažįsta sentimentalumo, o mes padėties verčiami turime jos griebtis, turime, bent šioje veikloje, tapti realistais ir įvertinti kaip galima objektyviau esamą padėtį, kuri liečia mūsų krašto reikalą. Jau aišku, ko nori Gorbačiovas. Jo siekių suteiktom progom privalom pasinaudoti. Tik nėra jokių vilčių, kad nors suteiktų mūsų tautai progą tvarkytis savarankiškai, nes tai reikštų vienos kolonijos praradimą. Gorbačiovas ar kitas Maskvos imperialistas sutiks tik tada grąžinti laisvę mūsų ir kitom pavergtom tautom, kada neturės kitos išeities, kada aplinkybės prives imperiją prie tokio bejėgiškumo, kad Maskva matydama bėgančius į laisvę vergus, neturės kaip juos sulaikyti.

Lietuvos ir kitų esančių Maskvos priespaudoj kraštų ateitis priklausys nuo trijų faktorių: rusų imperijos nusilpnėjimo, pavergtųjų pasipriešinimo didėjimo ir Vakarų politikos protingumo.

Imperija silpnėja ir dar greitu tempu pati viena, geriau sakant, su pagalba pačios marksistinės

Rašo Dr. Jonas Kunca

sistemos. Pavergtos tautos su pabaltiečiais prieky stato vis drąsesnius reikalavimus ir protestuojančių skaičius auga mėnesių bėgyje. Lieka tik Vakarų politikos problema. Kapitalistai, pripratę bijotis Maskvos ir jai pataikauti, bijo ne tik statyti teisingus reikalavimus liečiančius pavergtos Europos laisvę, bet, ko gero, apsvaiginti malonių žodžių ir Gorbačiovo šypsenos, jie gali pradėti teikti savo priešui masyvią pagalbą paskolom ir technologija. Šitokia klaida gali praliginti rusų imperijos gyvenimą, kas būtų prieš vakarų ir ypač mūsų interesus.

Cia yra gal didžiausia pareiga,

kurią turėtų atlikti išeivija: lietuvių ir kitų pavergtų šalių. Dar reikia skubiai atitaistyti kitą Vašingtono daromą klaidą ir neteisybę-vengimą įtraukti Pabaltijo laisvės reikalą į Rytų-Vakarų santykių derybų agendą. Kol kas jį mūsų nėra. Vietoj jos girdime pareigūnų guodimus, kal girdi jie mūsų nepamiršę ir nepripažįsta rusų Pabaltijo okupacijos. Praktiškai šitie gražūs žodžiai neturi vertės. Reiktų mėginti šitą padėtį pakeisti. Dabar yra reta proga susitikti su būsimu Amerikos prezidentu, kuris greičiausiai bus G. Bush, ir pamėginti jį paveikti. Kai jis atsisės į prezidento kėdę, tada bus daug sunkiau, o greičiausiai neįmanoma, tinkamai paliesti šitą klausimą audlencijoj su juo.

Gintauto lešmanto laiškas iš Sibiro

Lietuvių informacijos centras Brooklyne pasiekė sąžinės kalnio Gintauto lešmanto laiškas Persitvarkymo sąjūdžiui. Gintautas lešmantas Sibiro tremtyje susirgo džiova ir šiuo metu yra gydomas tuberkuliozės dispanseryje. Ligoninės adresas: Komi ASSR, Uchta Chudoyak, Gorodskaya bolnitsa, Tuberkulioznaya otdelenija, 2-6, USSR. Pateikiame laiško tekstą, taip kaip jis buvo atspausdintas „Sąjūdžio žinių“ Nr. 20 š.m. rugpjūčio II.

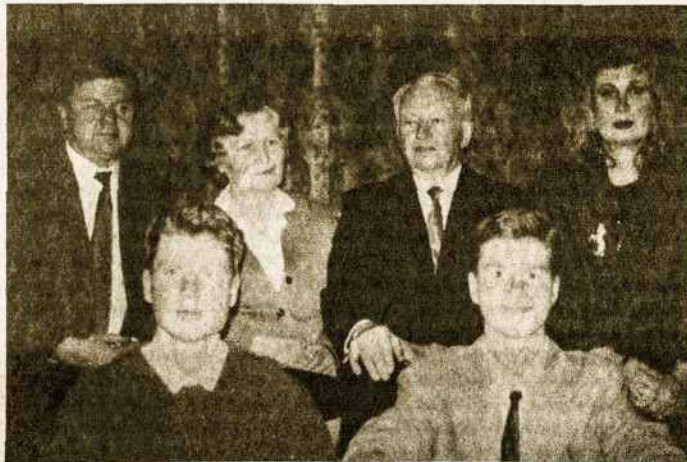
Su džiaugsmu sutikau žinią, kad įsisteigė Sąjūdis, skirtas kovai už demokratiją, už tai kas nauja. Džiugina ir sekmė: tai žmonių pritarimas, kuris paženklinio primuosius žingsnius. Karštai pritariu Sąjūdžio veiklos principams, gėriuosi vyrų ir moterų išmintimi ir pasiryžimu, įveikiantį susikaupusią baimę, abejingumą ir svyravimą. Tauta pabunda, tauta nori pati spręsti savo likimą ir to būtina siekti iki galo. Skaudu būtų, jeigu Sąjūdis sustotų puslaukelėje arba taptų nuolankiu įrankiu. Tokio neapdairumo neatleistų nei daug kentėjusi mūsų liaudis, nei istorija. Gana klaidų ir nesuigaudymo, kurie atnešė praeityje tiek nelaimės. Mes privalome išnaudoti atsiradusias galimybes kuo protingiau ir maksimaliau. Kai Sąjūdis taps masiškas, kai jame aktyviai reikšis

darbininkai ir jaunimas, kai jis su jautrumu atsilieps į visuomenės lokesčius ir viltis, jis pavirs jėga, kuriai nusilenks kliūtys ir nepasitenkinimas. Supraskite tą atsakomybę. Į mus žiūri pasaulis, dabartis ir ateitis. Nejau būsime neverti šito dėmesio. Tepasitraukia silpnumas ir netikėjimas. Viliuosi, sveikinu, linkiu energijos ir pasiaukojimo. Prašau laikykite mane Sąjūdžio nariu.

Gintautas lešmantas, buvęs politinis kalinys 1980-85 m., dabar polititremtinys. 1988 m. liepos 21, Komijos ATSR, Uchto miesto ligoninė.

Sąjūdžio priedas

Gintautas lešmantas, gimęs 1920 m., tragiško ir didvyriško likimo žmogus. Žurnalistas, rašytojas, tarptautinio PEN klubo narys, buvęs TSKP nariu, dirbęs „Komjaunimo tlesos“ redakcijoje, vadovavęs jos partinei organizacijai. Teistas ir kalintas už tai, ką dabar nesidrovėdami ir nesibaimindami šnekame bei rašome. Mūsų pareiga - deramai prisiminti žmogų, kuris padarė visą, ką galėjo, kad ši diena ateltų. Tokių žmonių yra nevienas. Š.m. birželio 27 d., Lietuvos rašytojų sąjungoje buvo surengtas atviras partinės organizacijos susirinkimas, kurio rezoliucijoje išreikšta lešmantą palaikanti pozicija.

Vytautas ir Ona Salkūnai Melbourne 1988 m. spalio 2 dieną. Sv. Mišų auka paminėjo savo 50 metų Vedybų sukaktį, dėkodami Dievui už suteiktą globą jų šeimai visame gyvenime. Priekyje sėdi anūkal: Giedrius ir Darius, stovi iš kairės sūnus Vytautas, viduryje abu Jubilantai dešinėje marti-sunaus Vytauto žmona Nijolė.

Badaujančių mažai teklauso

Lietuvoje, pasibaigus bado streikui Vilniaus Gedimino aikštėje, grupė žmonių streiką tęsė individualiai, nes badaujančiųjų kelti reikalavimai buvo vykdomi tik dalinai. Streikuojantieji norėjo, kad spauda, kuri šmeizė ir netikslingai informavo respublikos gyventojus apie politinius kalinius ir badaujančiuosius, savo klaidą ištaisytų, paskelbdama visą tiesą taip kaip iš tikro yra. A. Andreika pateikė badaujančiųjų grupei tekstą, skirta spaudai. Politinių Kalinių Gelbėjimo Komitetas (PKGK) jo pasiūlymui pritarė ir vienas iš komiteto narių šį tekstą įteikė dienraščio „Vakarinės Naujienos“ redakcijai, prašydamas komiteto vardu, kad ateinantį penktadienį, 1988.09.02d. jis būtų išspausdintas laikraščiuose. Jeigu ši minimalų reikalavimą „Vakarinių Naujienų“ redakcija įvykdys, tuomet bado streikas bus nutrauktas, bet jei žurnalistai tuo neteisingos informacijos, kurią spausdino anksčiau, nepaneigs, tuomet PKGK kreipsis į tarptautinį Raudonąjį Kryžių politinių kalinių bei badaujančiųjų sveikatos būklę įvertinti. PKGK taip pat kreipsis į TSRS vyriausybę, gal net į M. Gorbačiovą, kad jisai paragintų vietos valdžią prisilaikyti viešumo, teisingumo ir persitvarkymo politikos.

Bado streikas Gedimino aikštėje buvo nutrauktas su sąlyga, kad bus paskelbta rašytojo K. Sajos kalba, pasakyta rugpjūčio 23d. mitingo metu, ir bus paskelbtos politinių kalinių pavardės. Kol kas šie reikalavimai vykdomi tik dalinai ir kalinių pavardės iki šiol nėra paskelbtos. Respublikos gyventojams, badaujančiųjų grupei ir PKGK-ui tai kelia begalinį nepasitenkinimą, nusivylimą ir pasipiktinimą vietos valdžia.

Raudonasis Kryžius dėl bado streiko Lietuvoje

Pabaltiečių tarybos biuras Strasboure praneša, kad rugsėjo 7 d. Aigis Klimaitis telefonu kalbėjosi su Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus vedėju Francis Amer. Paklaustas, ką Raudonasis Kryžius planuoja tuo reikalų daryti, Francis Amer pareiškė, kad badaujančiųjų prašymas Raudonojo Kryžiaus priežiūros yra pagrįstas ir yra oficialiai priimtas. Francis Amer apgalvestavo, kad jie neturi savo atstovo Sovietų Sąjungoje ir todėl negali prižiūrėti badaujančiųjų sveikatos būklės vietoje. Bet nežiūrint to, Raudonasis Kryžius lmsis atitinkamų žygių. Jie nedelsiant oficialiai kreipsis į Sovietų atstovybės Zenevoje, išreikšdami susirūpinimą badaujančiųjų sveikatos būkle ir reikalauja, kad Sovietų valdžia pašalintų bado streiko priežastis.

ELTA

Jaunimo koncertas Adelaidėje

Rugšėjo 10d. Adelaidėje Katalikų centro salėje įvyko jau trisdešimtas tradicinis jaunimo koncertas, rengiamas kasmet Tautos šventės minėjimo išvakarėse. Jūs ruošia Adelaidės Ateitininkų organizacija, visada sutraukdama gausias auditorijas.

Per trisdešimt metų per sceną perėjo daugelis jaunųjų atlikėjų nuo 4 metų amžiaus. Daugelis jų nūdien jau yra atsiekę aukštąjį mokslą ir koncertų tradiciją tęsia toliau jų atžalynas.

Salia neabejotinai auklėjimo naudos, tie renginiai turi ir ryškia tautinę prasmę, nes į jaunąsias sielas slejamas tautinio pažinimo grūdas.

Koncertą trumpu žodžiu atidarė Adelaidės Ateitininkų pirmininkas A. Kubilius. Gryna, švaria kalba pranešinėjo Loreta Jablonskytė ir Birutė Stalbatė, abidvi lankusios Vasario 16 gimnaziją. Jų pranešimuose ypač buvo akcentuojama Tautos šventės svarba ir reikšmė. Prasmingų žodžių tekstus parašė nuolatinis tų koncertų talkininkas-poetas Pranas Pusdešris.

Džiugiai nustebino gražus jaunimo būrelis, kurio daugumą sudarė „debutantai“ ir visi savo užduotį atliko „sąžiningai“, sklandžiai.

Malonu pažymėti, kad šį kartą skaitlingą grupelę sudarė pianistai. Pagirtini tėvai, kad vaikų muzikinį skonį žadina rimtais pianino skambinimo pagrindais, bet ne moderniųjų akordeonų, elektrinių gitarų ir panašių instrumentų studijavimu. Kalbama grupė sudarė: Nelly, Colleen ir Mark Leonavičiai, Lina Verbylaitė, Aldona Pretty ir Adelaidės „Stebuklingas“ menininkas Jonukas Pocius, kuris savo nuostabiais muzikos gabumais yra populiarus ne vien tautiečių tarpe. Vis labiau stebindamas jo igimtą meno dovaną, būdamas dešimties metų, jis puikiai valdo smulką, fortepijoną ir violončelę, grodamas, ne pagal savo amžių, rimtus koncertinius veikalus. Šį kartą pateikė klausytojams dar naują „staigmeną“, paskambinęs jo paties pianino kūrybą, klasikiname stiliuje parašyta 3-jų dalių sonata: Allegro, penkias variacijas „Twinkle, twinkle little star“ dainos tema ir Rondo Waltz du epizodus. Dideliu susikaupimu, turtinomis muzikos spalvomis, niuansais, kontrastais dar kartą įtikino savo vaikišku muzikiniu genialumu. Jo išradingos kompozicinės temos, nuo dramatiškos, energingų akordų iki švelniausių klaviatūros užgavimų stebino kompoziciniu išrandingumu ir įvairumu.

Pirmąją koncerto dalį estetiniams šokiams pajavirino trys jaunutės - Lelytė grožio - šokėjos: Audra ir Lina Verbylaitės ir vyresnė Sharon Timms. Pastaroji gerai išgimnastikuota, elastingu kūneliu grakščiai perteikė modernaus šokio judesius.

Aiškliai tarlamais žodžiais deklamavo Laima ir Darius „Kubiliukai“ (tų tradicinių koncertų nenutraukiama Kubilių

„dinastija“). Colleen Leonavičiūtė, Aldona Pretty ir Mark Leonavičius, kuris, be to, pademonstravo ir muzikinę dovaną, pagrojęs dūdelę (flautpiccolo) Bach'o Menuetą ir.....Tautos himną!

Antrąją koncerto dalį pradėjo vėl Jonukas Pocius, smulkavęs Mendelsson'o koncertą, pritariant pianistei I. Velgush ir baigęs Monti temperamentingai atliktu populiariu „Czardas'u“.

Tarytum švelnios peteliškės nusklejo nuos scenos Venessos Milen kristoliniai fleitos „The World Symphonie“ garsai.

Dailųjį žodį atstovavo: Lina Jablonskytė, Linas Pocius ir mūsų „deklamatorius-pažiba“-veteranas Sietynas Kubilius, atlikęs gilaus turinio V. Mykoliaičio-Putino „Vergas“. Pabrėžtina jo fenomenali atmintis, sugebėjimas įsijausti į autorių mintis ir nuotaikas, kurias jis pastiprina tinkamais valdybiniais judesiais, visada stipriu, užburiančiu poveikiu, palikdamas klausytojuose pasigeretimą išpūdį.

Programą baigė, atgijęs jaunuolių tautinių šokių, 8 dalyvių, sąstata, M. Pečiulienės vadovaujams, užkrečiamai gyvai pašokę „Sustą“ ir „Aušrelę“.

Kiekvienas „koncertantas“ buvo

palydimas karštais publikos katučiais.

Jiems visiems scenoje, papuoštoje dideliu, spalvingu skaičiumi „30“ ir didžiule tautine juosta, suėjus, kunigas-klebonas J. Petraltis MIC, tarė nuoširdų padėkos žodį ir suskambėjo Lietuvos himnas.

Gaila, kad nebuvo naudojamas mikrofonas, silpnais vaikų balseliams pastiprinimui ir pasigendama dainuojančio jaunimo, kuriais mūsų daininga, balsinga tauta yra taip turtinga.

Tačiau nuoširdžiai linkėtina, kad tie renginiai dar ilgal išlaikytų tą gražią tradiciją ir dar daug ateities jaunimo įžengtų ton scenon, džiugindami ne vien savo tėvus, artimuosius, bet ir gausiai į juos atsilankančius tautiečius.

A. Binkevičiūtė-Gučliuvienė

Vakarų spaudos agentūras pasiekusiomis žiniomis, jau apie dešimt tūkstančių žmonių Lietuvoje pasirašė po peticija, kuria valdžia prašoma atstatyti Vilniuje 1950 m. sugriautą Trijų Kryžių paminklą. Parašai tebėra renkami. Peticija adresuota LTSR Aukščiausios Tarybos pirmininkui ir Lietuvos komunistų partijos centro komiteto sekretoriui Lionginui Sepečuiui.

Auksinis jubiliejus

Vedybų Auksinio jubiliejaus Padėkos šv. Mišias atnašavo kun. dr. P. Dauknys šv. Jono bažnyčioje Geelonge rugšėjo 2d. Mūsų jaunieji - Stasys ir Stasė Karpalavičiai sėdėjo jiems paruoštoje vietoje prie altoriaus. Visi skambiai giedojame, o jubiliantų duktė Stasė Lipšienė solo pagledėjo Ave Maria.

Lietuvių bendruomenės namuose jaunieji buvo sutikti pagal lietuviškas tradicijas. Kunigui palaiminus vaišes, sekė oficialioji dalis. Jubilatus sveikino kun. dr. P. Dauknys, Bendruomenės pirm. Otto Schrederis, Moterų d-jos - C. Valčekauskienė, Choro, draugų, kaimynų - M. Kymantas, Vyties sporto klubo pirm. St. Sutas, Regina Skėrienė - savo kūrybos poezijos eilėmis. Paminėtos Jubiliatų

pionierių dienos Geelonge, kai jas čia pradėjo jau 1949 m. Jų didelis įnašas į Geelongo lietuvių bendruomenės gyvenimą, rėmė organizacijas, dainavo chore. Čia buvo jų nuotrauka su įrašu: 1938 m. Panėvėžys - 1988 m. Geelong. Pakelę šampano taures pagledojom ilgiausių metų. Padėkos žodį tarė jubiliatai, o Mečys Kymantas akordeonu pradėjo linksmąją dalį tradiciniu valsu, kurį jubiliatai puikiai pašoko. Sokome ir mes visi, daina vijo dainą. Jubiliatams palinkėjome sulaukti ir deimantinio jubiliejaus. Vaisių apelsas pravedė K. Starinskas. Tai buvo malonus ir retas šviesių asmenybių Stasės ir Stasio Karpalavičių pagerbimas.

Kajetonas

Stasys ir Stasė Karpalavičiai švenčia Vedybų 50 metų Auksinį Jubiliejų Geelonge.

ALB Melbourne apylinkės valdybos pranešimas

Yra paleisti gandai vienos išievių organizacijos, būk tai Federalinė policija pradėjusi apklausti žmones dėl karo nusikaltimų. Valdyba praneša, kad kol kas nėra priimtas karo nusikaltėlių įstatymas ir niekas, nei Federalinė policija neturi teisės pradėti tardymus. Jei vis dėl to policija ar ją valdiną asmenys mėgintų ką nors iš mūsų bendruomenės narių apklausti, patariame laikytis sekančių normų: 1) Pasakyti tardytojams, kad be savo advokato neatsakysit į jokių klausimų. 2) Pranešti valdybos pirmininkui K.Lynikui arba Dr. J.Kuncal apie tai telefonu.

Valdyba praneša, kad karo nusikaltimų įstatymo projektas gal bus svarstomas apie spalio mėn. senate. Valdyba išsiuntinėjo plačią informaciją apie šį reikalą visiem darbo partijos senatoriams prašydama juos reikalauti šią įstatymą patalsyti arba susilaikyti nuo balsavimo už jį.

Pakeistas Shadown Attorney General. Juo yra Hon. Nell Brown Q.C., kuris tikriausiai gins teisingumo pusę. Pietų Australijos Darbo partija priėmė rezoliuciją reikalaujančią karo nusikaltėlių įstatymą patalsyti sekančiai: 1) Apskųstas asmuo turi turėti teisę į neapmokamą gynėją ir jam turi būti padedama rinkti apsigynimo įrodymus užsienyje. 2) Apskųstas turi būti išteisintas, jei jo liudytojai neatvyksta į teismą dėl bet kokių priežasčių, išskyrus ligą - fizinę ar protinę. 3) Išteisintas asmuo turi teisę gauti kompensaciją už neteislingą jo apskundimą ir padarytą žalą.

Šią rezoliuciją priėmė P.Australijos Darbo partija deka didelių pastangų anos valstijos Pavergtų Tautų tarybos, kurią prikelė iš miego Adelaidės Apylinkės pirmininkas J.Staciūnas. ALB Melbourne Apylinkės Valdyba

Katalikišką spaudą skaityti

„Tėviskės aidai“ artimi, savi. Skaityti juos, neatsisakyti. Prenumeratą apsimokėkl... Jie nesustos tavęs lankyti.

Be katalikiškos spaudos, Nebus meilės, nei tvarkos. Tu būk skaitytojas jos, „Tėviskės aidai“ daug žinių duos.

„Tėviskės aidai“ lankys tave Vieną kartą kas savaitę... Su žodžiu išmintingų, tyru, Ir su Dievo užjautimu.

Jau daugelį metų - Jie eina su tavimi kartu. Nėra tokios artimos spaudos, Kaip „Aidai“, jie tave globos.

Tik tu būk lietuviu geru, Apsimokėk juos laiku... Nes mūsų katalikiška spauda, Neatels pas tave pėsčia.

Pr. Bartaška Melton 3337

Pranešimas iš Sibiro

Viktoras Petkus ir kunigas Sigitas Tamkevičius tvirtai laikosi tremtyje, priėmė Robertas Grigas, kuris juos aplankė kartu su kun. Roku Puzonu ir buvusių politkalinių Kazimieru Kryževičium praeitą mėnesį.

Viktoras Petkus, gyvenęs ir dirbęs sargu Buriatijos autonominėje respublikoje, prašė padėkoti visiems Vakaruose, kurie su juo palaiko ryšį. Jis susirašinėja su maždaug 85 asmenimis iš įvairių pasaulio šalių ir yra gavęs daug sluntinių iš užsieniečių. Petkus prašė, kad tie geradariai jam siųstų mažiau drabužių, dėl kurių reikia sumokėti labai aukštą miltą, o verčiau jam suteiktų gero kaloringo maisto, nes ten kur jis gyvena to trūksta.

Petkų gerbia ir jam padeda apylinkės lietuvių gyventojai, nepaisant valdžios pastangų nustatinti juos prieš šį Lietuvos Helsinkio grupės steigėją. Valdžia sušaukė susirinkimus prieš Petkų, ragino žmones su juo nebendrauti, nes jis esąs „banditas“. Petkus gyvena trijų metrų iš penkių metrų kambaryje su girtuokliu, kuris jį labai vargina.

Kunigas Sigitas Tamkevičius, kuris atvyko į tremties vietą Tomsko oblasti birželio 13d., esąs pražilęs, jo plaukai prareję, bet šiaip jo nuotaika labai gera ir, atrodo, sveikata pasitaisius. Kunigui Tamkevičiui šiek tiek sunkiau, nes neseniai pradėjus gyvenimą tremtyje, jis nėra kaip reikiant įsikūręs, tad geradariai yra raginami jam siųsti sluntinius.

Aplė palengvėjusias kun. Tamkevičiaus gyvenimo sąlygas

liudija ir vienas jo neseniai rašytas laiškas:-

„Pagaliau aš jau ne taip suvaržytas ir galiu dar laisvais aplankyti savo geradarius. Būdamas Uralų lageryje gavau iš Jūsų Kalėdinį sveikinimą. Daugiau manęs, kai rašėte, nepasiekė. Krūvomis konfiskuodavo...Tegul Dievas įleis atleidžial...“

Gyvenu kaip atsiskyrėlis. Turiu

AUKOS AUSTRALIJOJE LIETUVIŲ FONDUI

Gauta per įgallotinį Sydney B.Stašionį: \$200 Jonas Rakauskas, \$20 E.Sionskis (200) - A.A.Dr.S.Statkaus atminimui, \$15 A.Savickienė (110), \$10 N.Celkienė (125), A.A.S.Venslovienei Canberroje mirus, vietoj gėlių: po \$20 A.A.Balsiai (72), V.V.Mazellai, D.A.Jones, M.Martin, Z.L.Sipavičiai (585), po \$10 L.Budzińskauskas (50), F.M.Borumai (65), J.Zentelis (34), V.G.Gružauskai (55), R.Daukus (70), pav. neįskaitoma, po \$5 F.Katauskas (15), K.Makūnas (10), P.Kinas (10), J.Vitartas (35), M.Martišienė (87), L.Woods, Svedas (15), G.Petronis, S.Ratas (33), V.Simkus (45), V.Keraitienė (227), I.Butavičienė (22), S.E.Baltaragienė (10), \$50 L.Bučelis (1225) Vic A.A.Dr.S.Statkaus atminimui, \$35 V.O.Maleckai Vic A.A.Onai Petruškevičienel mirus, vietoj gėlių.

Per įgallotinį A.Zamolskį Adelaidėje gauta: po \$10 K.Dienienė (25), A.A.P.Mikuzio atminimui, vietoj gėlių: O.Zamolskienė (130) ir A.Zamolskis (202).

\$50, Ern. Matulionis - Vic (62), A.A. Genovaitel Semleni Melbourne mirus, vietoj gėlių: \$100, Melb. Soc. Globos Moterų D-ja (560), \$20, J.M. Antanaičiai (185), \$24.59, A. Adomenienė (USA) pagerbdama A.A. Ona Jakutienę.

Tautos Sventės proga Melbourne, \$50, V. Stagis (1140), po \$20, J. Sniras (360), P. Dranginis (285), M. Prašmutienė (225), A. Butkutė (110), P. Morkūnas (170), J.Z. Pranckūnai (372), V. Jakutis (379), po \$10, R.E. Semetal (230), J. Bruožis (22), I. O'Dwyer (100), A. Zubras (533), Z. Jokubaitis (110), J. Metrikas (20), B. Prašmutaitė (125), P. Lazutka (80), J.S. Meilūnai (982), Br. Sadauskas (59), A.V. Balnioniai (20), J. Zoniūs (10), A.A. Kesminai (235), G. Baltutytė, J.E. Balčiūnai (950), V. Zemaitis (35), A. Mucėnė (95) ir V.G. Ališauskai (660), po \$5, M. Gligailienė, R. Jurevičius (40), R. Rakūnienė (8), J. Stankevičius, Jz. Kvietelaitis (107), A. Klimas (77), Linas Seikis, \$2, V. Mačys.

Sirdingas ačiū visiems aukotojams.

Vincas Ališauskas
AL Fondo išdalininkas

atskirą kambarį, pats šeimininkauja, tvarkausi, skalbiuosi. Aplinka labai gera nuolatiniame gyvenime su Dievu. Ypač po penkių metų šurmulio dabar aš išsiuosi kūnu ir dvasia“.

Atvykęs į tremties vietą, kun. Tamkevičius iš pradžių buvo apgyvendintas su triukšmingais girtuokliais nepaprastai purvinam bendrabutyje. Jam gavus atskirą kambarį, KGB daro spaudimą, klausia, kodėl jam buvo leista iš bendrabučio išsikelti. Jis dabar nešioja pašą.

Kunigas Tamkevičius pasakojo jį aplankusiems, kad vienu metu jo tardytojai prieš jį naudojo narkotikus, juos įpylė į kavą. Jis neatsimena ką pasakė kai jį tardė. Žino tik, kad tardytojas buvo nepatenkintas, tad mano, kad nieko vertingo neatidengė.

Kunigo Tamkevičiaus naujausias adresas: 636310 Tomskaya oblast, Krivosheinsky rayon, g. Krivosheino, ul. Pionierskaya 3.

Viktoro Petkaus adresas: Buryatskaya ASSR, 671510 Bauntovskij rayon, pos. Bagdarin. Bagdarinskaya ekspeditsiya. Lietuvių informacijos centras Brooklyne

TAUTOS FONDAS

Melbourne minit Tautos šventę rugsejo 11d. Tautos Fondui aukėjo po \$20 R. Galinis, P. Morkūnas, M. Prašmutienė, A. Ročius, V. Stagis, P. Valčaitis, po \$10 P. Adomavičienė, J. Balčiūnas, K. Bartaska, M. Biretienė, O.J. Bratiska, J. Ermlinienė, A. Griepellenė, J. Gylys, Z. Jokubaitis, R. Jurevičius, J. Kemežys, K.D. Lynkai, St. Lipčius, E. Margan-Marganavičius, P. Mažylis, L. Pikelis, A. Mucėnė, M. Mušinskas, Irena O'Dwyer, Stefa Oetterli-Simutyte, St. Pažereckienė, J. Petraltis, B. Prašmutaitė, A. Rahdon, Alg. Ramanauskas, Br. Sadauskas, N. Savičienė, St. Stankunavičius, H. Statkuvienė, A. Steponavičius, Pr. Saulys, J.J. Valaičiai, P. Valonis, A. Varkalaitis, J. Venckus, E. Zdanavičienė, J. Zalkauskas, Alg. Zilinskas, V. Zemaitis, po \$6 O. Liubinienė, po \$5 A. Bakaitis, Petras Baltutis, Pr. Binkus, St. Erminas, V. Gabrielaitis, K. Garlauskas, J. Grigaitienė, S. Gryblėnė, E. Dainutienė, P. Dargis, V. Jakutis, J. Jurgelaitis, O. Kazlauskienė, St. Lukaitis, V. Mačys, A. Medžiūsis, L. Padgurskis, L. Pučlis, A.L. Ramanauskai, A. Savickas, J. Sarapinas, V. Sidabra, V. Sparvelis, V. Simankevičius, St. Stropus, A. Stasytis, E. Stundzenas, M. Verbylienė, A. Vyšniauskienė, NN, \$2 J. Zltkevičienė, \$1 A. Celnai. Viso \$665.

Visiems aukojusiems Tautos Fondui, remiant Lietuvos Laisvės kovą, kuriai vadovauja Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas - Vilkas - nuoširdžiai dėkojame.

Tautos Fondo Atstovybė Melbourne

Palikimas Tautos fondui

Jonas Normantas, gyvenęs Geelonge, testamentu 60% savo palikimo paskyrė Tautos fondui. Jo testamentą vykdytojas Kęstutis Lynikas tą palikimą \$ 34,582.08 persiuntė Tautos fondo valdybai New Yorke ir ši suma įeina į Lietuvos laisvės lėšą, kaip to pareikalauja savo testamentu Veilonis a.a. Jonas Normantas.

Tautos fondo atstovybė Melbourne

JAV Lietuvių jaunimo sąjunga Lietuvos jaunimui

Jungtinių Amerikos Valstijų Lietuvių jaunimo sąjunga rugpjūčio 23-Ioslos — Juodojo kaspio dienos proga laišku kreipėsi į Lietuvos jaunimą. Amerikos lietuvių jaunimas rašo, kad rugpjūčio 23-čią dieną jie drauge su visos Lietuvos jaunimu mini šią juodąją lietuvių tautos datą, nes 39-tųjų metų slaptuoju Hitlerio-Stalino sandėriu jų bei jų tėvų likimas jau buvo nuspręstas. Gėdingojo paktio slapsti protokolai atskyrė mus nuo Jūsų, rašo Amerikos lietuvių jaunimas. Būtume buvę kaimynai, geri draugai, o gyvename atskirti jūros kituose pasaulio kraštuose. Rugpjūčio 23 dieną kartu su Jumis švenčiame pirmąsias metines tikrai istorinio įvykio, kai Jūs pirmą kartą rinkotės Vilniuje prie Adomo Mickevičiaus paminklo, reikalaudami Lietuvai apsisprendimo teisės. Jūsų drąsus žodžiai nuaidėjo per visą pasaulį, o mūsų viltys sugrįžti į Tėvynę tapo tvirtesnės. Todėl Juodojo kaspio dieną mes renkames Amerikos didmiesčių centruose solidarizuodamiesi su Jumis. Mes meldžiamės, kad Jūsų minėjimai vyktų be trukdymų, kad tikroji demokratija viešpatautų Vilniuje, Kaune, Šlauluose, Kretingoje, Rygoje ir Taline. Mielasis Lietuvos jaunime, - baigia savo laišką Amerikos lietuvių jaunimas, - Malronis šaukdamas jaunimą į kovą už Lietuvos nepriklausomybę, kartoją: „Užtrauksim naują giesmę broliai, kurią jaunimas tesupras!“ Mes su Jumis stojame šlandieną vienoje gretoje įkvėpti lietuvių tautos atgimimo dvasios. Vardan tos Lietuvos vienybės tezydi!

Telefonu iš Lietuvos

Lietuvių telių gynėjas Antanas Terleckas rugpjūčio 18d. iš Vilniaus telefonu pranešė Pabaltiečių tarybos biurui Strasbourg: P. Cidzikas ir A. Andreika rugpjūčio 17d. apie 10 val. vak. pradėjo bado streiką. Šalia jų stendas su Trispalve skelbia, kad jie badaus kol nebus paleisti visi politiniai kaliniai ir nutremime esantieji - Lietuvoje, Rusijoje, ar kitur. Cidzikas ir Andreika apsupti daugelio žmonių, pritarantys jiems duoda atsigerti. Milicija kol kas nesikiša.

Persitvarkymo Sąjūdis prisidės prie rugpjūčio 23d. ruošiamo mitingo. Sąjūdis pageldauja, kad demonstracija vėl vyktų Vingio parke, ir reikalauja, kad iki rugpjūčio 22 dienos televizija ir spauda paskelbtų, jog Sąjūdis kviečia visus į Vingio parką rugpjūčio 23d. 7 val. vak. Jeigu Lietuvos masinės medijos to nepaskelbs, vistik mitingas įvyks rugpjūčio 23d. 7 val. vak. Gedimino aikštėje. Mitingo organizavime Sąjūdį atstovauja prof. Vytautas Landsbergis.

Rugpjūčio 18d. „Tiesa“ ir „Gimtasys Kraštas“ paskelbė, kad Lietuvos Trispalvė, Gedimino stulpai, ir Vytis leidžiami naudoti kaip tautiniai ženklai šalia esančių valstybinių ženklų. Panašiai kaip Estijoje, kur jų vėliava legalizuota kaip tautinė, bet ne valstybinė. Praneša TASS-ELTA.

MELBOURNAS

„Tėviškės aldų“ ballius

Retai kada Lietuvių namų Jubiliejinė salė sulaukia tiek daug svečių, kaip šių metų ALK Federacijos valdybos suruoštame tradiciniame „Tėviškės aldų“ balliuje rugsejo 24 d. vakare. Geras orkestrul grojant sukosi poros, besikeičiant įvairiomis populiariomis šokiam ir jų melodijom. Federacijos pirmininkas Vincas Zemaitis prie mikrofono prėjęs pasveikino gausius dalyvius. Čia buvo Bendruomenės pirm. Inž.K.Lynikas su žmona, Klubo pirm. Dr. J.Kunca su žmona, Saulių kuopos pirm. Socialinės globos moterų d-jos pirm. E.Seikienė, nemažas burys buvo iš Morningtono, Latrobe Valley, iš toli bei arti atvykusių linksmal praleisti vakarą prie geros šokių muzikos ir paremti „Tėviškės aldus“. Katalikų moterų d-jos ponios paruošė puiklį vakariene, jos platino ir loterijos bilietus, o fantus tokius gausius sunėšė gera-sirdžiai laikraščio rėmėjai. Ant loterijos prizų stalo dominavo nuostabus aukštas vestuvinis raguotinis, kurį savo kepykloje pagaminio Stasys Sluškus. Loteriją pravedė kun. J.Petrauskas, turis daug patyrimo iš savo parapijų veiklos, t-ai viskas ejo lengvai ir vikriai. Turint toki stiprų rėmėjų užnugarį, „Tėviškės aldai“ galės dar ilgai gyvuoti ir kas savaitę lankyti lietuviškas šeimias bei paskirai gyvenančius tėvynainius, kas savaitę nešdami naujas žinias ir didžią viltį į Tėvynės Lietuvos prisikėlimą! PD

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Gyvojo Rožinio brolijos nariai spalio mėnesį meldžiasi, kad Rožinio kalbėjimas būtų gyvas lietuvių tarpe.

Sekmadieniais spalio mėnesį prieš lietuviškas pamaldas šv. Jono bažnyčioje bus kalbamas Rožinis.

Vytautas ir Ona Salkūnai spalio 2 d. šv. Mišių auka paminėjo savo 50 metų sutuoktinių jubiliejų, dėkodami Dievui už suteiktą jų šeimai globą per visą gyvenimą. Dievo palaimai lydint, linkime jubililams ilgiausių metų ir geros sveikatos!

Stasys Cesna mirė rugsėjo 25 d. Ivanhoe privačioje gydykloje. Laidotuvių šv. Mišios vyko šv. Jono bažnyčioje IX.28 ir palydėtas į Fawknere krematoriumą.

Skautininkų Ramovės suelga Parapijos namuose Kensingtone spalio 7 d., penktadienį 7 val. vakaro. Praneša Ramovės pirmininkė v.s. Jonė Zitkevičienė.

A.A. Prelato Prano Vaserio paminklo šventinimas Fawknere kapinėse spalio 8 d., šeštadienį 12 val. ir po to šv. Mišios Lietuvos Kankinių koplyčioje Lietuvių namuose.

Geelonge lietuviškos pamaldos šv. Jono bažnyčioje spalio 9 d., sekmadienį 9.30 val. Po pamaldų kun. Juozas Petrauskas rodys video filmą Lietuvių bendruomenės namuose apie Marijos apsireiškimus Medjugorje, Jugoslavijoje.

Gyvojo Rožinio, Marijos Mėlynosios armijos ir Naktinės Adoracijos brolių metinė šventė įvyks spalio 15 d., šeštadienį Parapijos namuose 2 val. Bus aukojamos šv. Mišios, po to pranešimai ir suneštinė arbatėlė. Tą popietę Lietuvos Kankinių koplyčioje Maldos grupės pamaldų nebus.

A.A. Igną Rubaževičių laidojant, šv. Mišioms aukoją: E.A. Bakalčiai, A.V. Balnioniai, D. Baltutienė, G. Baltutyte, M.V. Bindokai, O.J. Bratiškai, S.B. Butkai, Geštautienai, B. Jankienė, J.T. Krasauskas, K.D. Lynikai, E. Markonienė, M. Medelienė, A.G. Narušiai, B.J. Oželiai, A.F. Raudys, T.J. Selokai, S. Sikorskis (jis dar Vellonio atminimui \$ 20 pridėjo „Tėviškes aidams“), J. Simutienė, O.J. Skimbirauskai, J.M. Vaitkus, J.M. Venckai.

A.A. Mykolą Kiluką laidojant, už jo vėlę šv. Mišioms aukoją: P. Alešionienė, A. Alseikienė, B. Aukštuoliene, E.A. Bakalčiai, S. Balsys, L. Bučelis, A.J. Grigaičiai, R. Kaunienė, L. Kilčiauskas, P. Mažylis, Melbourne Lietuvių klubo valdyba, L. Padgurskis,

B.E. Pankevičiai, J.J. Petraičiai, L.P. Pikellai, M. Prašmutienė, B. Prašmutaitė, V. Sidabra, V. Vaitiekūnienė, V.M. Zlogų šeima. E. Markonienė dar aukoją už a.a. Genovaitę Semienę.

Parapijos išlaikymui po \$ 50 aukoją M. Saženis ir Anupras Rakštėlis. Ačiū jiems!

A.A. Juzės Valcailienės mirties pirmosios metinės šv. Mišios Lietuvos Kankinių koplyčioje Lietuvių namuose spalio 15 d., šeštadienį 12 val. Už jos vėlę šv. Mišias užprašė Pijus Valcailis, Valcailių šeima ir Sadauskai.

„Tėviškes aidų“ prenumeratas prieš ir po lietuviškų pamaldų priima Parapijos kiosko vedėjas F. Sodaitis. Jam galima įteikti skelbimus, pranešimus ir užuojautas.

MELBOURNAS

Į Lietuvų klubo susirinkimą

Spalio mėn. 8 d. 3.30 val. p.p. Melbourne Lietuvių klube šaukiamas metinis klubo narių susirinkimas, kurio kvorumą, pagal valdybos nutarimus, sudarytų bent 30 dalyvaujančių susirinkime narių.

Aukojimo geram tikslui

ALB Krašto Valdybos pirmininkai p. D. Baltutienė pateikęs pranešimą Melbourne Lietuvių namuose rugsėjo 4d., buvo surinkta aukų padengti išlaidas tiems, kurie Lietuvos bendruomenės vardu vyko su Pavergtųjų Tautų tarybos delegatais į Canberą dėl pasitarimų su parlamentariais įtariamų karo nusikaltėlių reikalais tokį įstatymą visiškai atmetant. Jų kelionei aukoją sekantys asmenys: S. Varnas (\$50), V.N. Salkūnai. V.B. Vaitkai (\$20), H. Statkuvienė, J. Petraitienė, L. Didžienė, J. Vingrienė, V. Ališauskas, K. Zdanis, V. Bosikis, E. Semetienė, M. Sodaitienė, Geštautienė, E. Matulionis, M.J. Venckai, D. Brovedani, D. Baltutienė, A. Rahdon (\$10), O. Alekniene, B.O. Beržanskai, A. Raudys, J. Meiliūnas, V. Savickas, M. Didžys, A. Bakaitis, J. Keblys, A. Bajoras, S. Stuškus (\$5). Visiems aukojusiems nuoširdžiai dėkoja ALB Krašto Valdyba. - A. Vaitiekūnas

A.A. Ignui Miliauskui

mirus, reiškiamė gilia užuojautą jo žmonai, vaikučiams, sesėms ir giminėms.

Pertho Lietuvių bendruomenė - Sekretorė M.Lingienė

A.A. Ignui Rubaževičiui

Amžinybėn iškeliavus, nuoširdžią užuojautą reiškiamė dukroms Reginal, Alei, sūnui Eduardui ir jų šeimoms, giminėms ir artimiesiems.

V.B. Adomavičiai
A.V. Balnioniai
Pet.D. Baltučiai
Pov.D. Baltučiai
R.A. Baikauskai
A.E. Bertašiai
B. Gaideliene
E. Kleju

R.G. Krepcik
K.D. Lynikai
A.S. Mucenlekal
V.R. Mulokai
N.D. Ramanauskai
J.M. Vaitkai
R. Zvinakis

A.A. Mykolas Kilukas

Rugsėjo 15d. ištiktas širdies priepuolio Melbourne mirė Mykolas Kilukas. Buvo tik ką grįžęs iš ligoninės išgulejęs gydytojų priežiūroje aštuonias dienas.

Mykolas buvo kilęs iš Vilniaus krašto Mielagėnų kaimo. Gimęs 1919 m. vasario 2d. gausioje ūkininko šeimoje.

Vokiečių okupacijos metais buvo išvežtas darbams į Vokietiją, dirbo pas ūkininką, kurio kalmynystėje pas kitą ūkininką dirbo Marija Potnikava, su kuria susidraugo ir apsiėdė.

1949 metų liepos mėnesį atvyko į Australiją. Darbo prievolę atliko Sydnejuje, dirbdamas Jalunos elektrinės statyboje ištisus trejus metus. Persikėlęs į Melbourną dirbo keliolika metų plytų fabrike. Žmonai mirus 1976 m. gavo darbą mokyklos valytoju. Mėgo daržininkystę ir buvo geras statybinis darbininkas ir dažytojas. Sekmadieniais visada lankydavo lietuviškas pamaldas. Mirė aprūpintas šv. sakramentais. Liūdesyje paliko tris dukreles: Reginą, Marytę ir Birutę ir jų šeimos narius.

Išleis Mykolai, Viešpaties ramybėje!

B. Ant.

CANBERRA

Lietuvių-australių klubas ieško vedėjo ar vedėjos

Klubui reikalingas vedėjas. Tai yra pastovus darbas prižiūrėti sėkmingai veikiantį klubą su virš 1000 narių. Asmuo, norintis dirbti tą darbą, turi laisvai naudoti anglų kalbą, mokėti elgtis su žmonėmis, prižiūrėti tarnautojus, užsakinėti prekes ir t.t. Atsakingas klubo komitetui už visą klubo veiklą ir veiklą. Alga \$ 30.000 plus pagalba su butu ir pensijos (superannuation) galimūmą. Paskirtas asmuo turės galėti pradėti darbą kuo greičiau. Norintieji dirbti šį darbą prašomi kreiptis raštu, pateikiant patirtimo detales ir rekomendacijas, ne vėliau kaip iki š.m. spalio 31 d. šiuo adresu: The President Canberra-Lithuanian Australian Club, P.O. Box 19 Lyneham, ACT 2602

Romoje koncertuoja iš Sovietų Sąjungos atvykę keturi rock muzikos ansambliai. Vienas iš jų yra lietuvių rock grupė „Antis“ iš Vilniaus. Po koncertų vyko spaudos konferencijos. Žurnaliste paklausa „Anties“ ansamblio atliekamų kūrinių tematiką, ar tiesa, kad ansamblis dainuoja ne rusų kalba. Į tai ansamblio vadovas Algirdas Kauspėdas atsakė: „Reklaminiame mūsų koncertų leidinyje atsirado principinė klaida, parašyta, kad mes dainuojame rusų kalba. Su didžia pagarba rusų ansambliui paaiškinu, kad „Antis“ niekada nedainavo rusų kalba, nes „Antis“ yra grynai lietuviškas ansamblis iš Vilniaus. Mes visada, dainuojame ir dainuosime lietuviškai apie savo tautos problemas, apie žmogaus asmens ir mūsų tautos laisvę“.

MELBOURNAS

Viešas prašymas

Brangūs Tautiečiai, šių metų gale įvyksta Pasaulio Lietuvių Trečioji Sporto Sventė Adelaidėje. Po Sventės mūsų svečiai iš Amerikos kontinento, o gal net ir iš Lietuvos, lankysis Melbourne nuo 1989 m. sausio 2 d. iki 6 dienos. Priimti svečius Varpo Sporto Klubas užsako Melbourne Universiteto bendrąbutį. Sausio 2 d. priėmimas, 3d. ekskursija į Dandenongs ir vakare tinklinio rungtynės, 4 d. apžiūra miesto ir parkų, vakare krepšinio rungtynės, 5 d. prie jūros Mornington Peninsula, atsisveikinimo vakarienė ir šokiai, 6 d. laisva diena.

Priimti ir apgyvendinti virš 200 sportininkų 5 dienas kainuos \$50,000 (\$250 asmeniui). Kreipiamės į Jūsų nuoširdumą ir duosumą paremti klek galite aukomis ir apgyvendinimu, svečių priėmimą.

Siųskite paramą: Varpas Sports Club
Mr. V.P. Salkūnas
30 Glenview Rd.
Doncaster East 3109

Iš anksto visiems nuoširdus ačiū.
Jūsų Varpo Sporto klubo valdyba

LATROBE VALLEY

Rugpjūčio 17 d. Latrobe Valley Senionija atšventė Tautos Sventę gražioje S.A. Sabrinų sodyboje netoli Moe miesto. Nors oras buvo nepalankus, susirinko virš 40 tautiečių iš Moe, Morwell apylinkių. Kaip kiekvienais metais dalyvavo Sale Senionė E. Eskirtienė. Lankėsi seni bičiuliai iš Melbourne, jų tarpe M. Sodaitienė, ilgametė senionė Veronika Koženiauskiene pravedė minėjimą. Visi sugiedojo Tautos himną. Krašto Valdybos pirmininkė p.D. Baltutienė padarė platų pranešimą apie Kultūros kongresą ir PLB seimą Kanadoje. Taip pat painformavo apie paskutinius įvykius Lietuvoje bei savo pačios išpūdžius iš savo susitikimų su kardinolu Sladkevičium, Kultūros Fondo vedėjo pavaduotoju Gerimantu Tarvydu, Laisvės Lygos veikėju Vytautu Bogušiu ir kitais. Po pranešimo įvyko gana gyvos diskusijos, ypatingai apie sparčiai vykstančius pasikeitimus Lietuvoje. Diskusijos užtruko ilgai negu buvo pramatyta, nes ši tema visus tautiečius giliai jaudino.

Po oficialiosios dalies prasidėjo valšės. Pasisotinus suneštinėmis gėrybėmis, senionė pravedė loteriją, kuri sėkmingai papildė senionijos įždą. Nors Latrobe Valley gyvena apie 60 Lietuvių, dauguma sudariusių mišrias šeimas, tačiau jų dosnumas yra pavyzdys didesnėms kolonijoms. Jie remia visus vajus ir visas mūsų organizacijas be išimties. Tai dėka senionės nenulstamų pastangų ir visų tautiečių atsivado Lietuvybės išlaikymui.

Dalyvė

Padėka

Lietuvių Draugijos (Lithuanian Friendly Society) Valdyba džiaugiasi Stipinio dideliu pasisekimu ir tal užsilegusio jaunimo dėka padėti vyresniesiems. Valdyba išreiškia širdingą padėką visiems scenos dalyviams ir technikos padėjėjams, kurie nepagalėjo nei savo brangaus laiko, nei darbo, nei talentus. Ypatinga padėka organizatoriams Brigital ir Algii Karazijams už jų visokeriopą darbą, suruošiant puikų koncertą ir sukviečiant gausų būrį žmonių prisidėti prie vertingo darbo, tal suteikti lešas Lietuvių sodybai Melbourne.

Nuoširdus ačiū visiems ir Jums valio!

Birutė Kymantienė, V-bos sekretorė

Sportiniai pasitarimai Vilniuje

Rugpjūčio pabaigoje Vilniuje įvyko Lietuvos sporto vadovų, sporto darbuotojų ir žurnalistų susirinkimas, kuriame dalyvavo Lietuvos Sporto K-to pirm. Z. Motiekaitis, su savo pavaduotoju, „Zalgirio“ pirm. V. Nėnius, Jūrinio būrlavimo s-gos pirm. I. Miniotas, paskirų laikraščių ir kitų sporto šakų atstovai, „Gimtojo Krašto“ tuometinis redaktorius L. Aleksiejūnas, nes vyr. redaktorius A. Cekuolis tuo metu viešėjo Amerikoje, Persitvarkymo Sąjūdžio k-to narys rašytojas V. Petkevičius ir svečiai iš užsienio: V. Adamkus, SALFAS pirm. iš Čikagos ir žurnalistai - J. Mašanauškas snj. iš Melbourne ir A. Laukaitis iš Sydnejaus. Viso buvo apie 20 asmenų. Pirmininkavo „Tėviškes: d-jos“ pirm. V. Sakalauskas.

Pirmąjį pranešimą padarė Jūrinio Būrlavimo vadovas I. Miniotas. Jau yra susitarta su Kanada ir bus jachtomis plaukiama per Atlantą. Jis norėtų gauti ir užsienio lietuvių paramos. Jis pats skrenda greitai laiku į Ameriką ir bandys dėl tos kelionės tartis su Amerika. Jie norėtų namo grįžti per New Yorką ir iš ten išplaukti į Klaipėdą. Būtų dvi ar trys jachtos ir tas įvyktų gegužės mėnesį. V. Adamkus pasakė, kad jis, grįžęs namo, susitiks su kitais sporto vadovais ir jis mano, kad Amerikos lietuviai tame reikale

MELBOURNAS

Bibliotekos žinios

Gauta šaltinių bibliotekai: Lietuvių katalikų Mokslo akademijos Romoje 1987–1988 m. leisti veikalai: „Suvažiavimo darbai“ XII, redagavo A. Liulima, S.J. prof. Juozo-Leono Navicko „Vertybės ir dorovė“, moralinės filosofijos pagrindai (Pljus Valcailtis šias knygas \$80 vertės perleido už pusę kainos). „Akademiniš skautų sąjūdis“, ideologijos, tradicijų ir veiklos bruožai, redagavo Ramutė Bartuškienė, Chicago 79. „Penktasis mokslo ir kūrybos simpoziumas“, redagavo Nijolė Užabalienė, Chicago 1985.XI.27–XII.1 (dovana Algio Zilinsko). Aukojo Melbourne lietuvių bibliotekai \$ 10 leva Ariene, \$ 5 Jonas Zonius. Visiems nuoširdus ačiul

J. Mikštas
Bibliotekos vedėjas

REMKIME TAUTOS FONDA.

nes tai yra pagrindinis pasauliniu mastu organizuotas lėšų telkimas kovai už Lietuvos valstybinę tautinę ir kultūrinę laisvę.

REMKIME LIETUVOS LAISVĖS IZDĄ

nes čia sukaupiti pinigai atiteks Lietuvai: kada išsivaduos iš pavergimo. Paremiant testamentiniu būdu būtina sąlyga įrašyti tikslų Tautos Fondo pavadinimą angliškai - Lithuanian National Foundation, Inc., (Tautos Fondas). Nepamirškime - remdami Tautos Fondą ir Lietuvos Laisvės Izdą - jungiamės su kovojančia Lietuva.

Tautos Fondo Atstovybė Melbourne

Rašo A. Laukaitis

tikrai padės, nes bus plaukiama lietuvių ir tuo pačiu propaguojama Lietuva.

Buvo iškeltas klausimas dėl Lietuvos sportininkų dalyvavimo III Pas. Liet. Zaidynėse, kurios įvyks šių metų pabaigoje Adelaidėje. Šiuo reikalu jau anksčiau buvo užmegstli ryšiai su Adelaidė ir, kaip pranešė Z. Motiekaitis, susitarta su šventės rengimo pirm. J. Jonavičium, kad iš Lietuvos į zaidynes atvyksta 14 sportininkų: 8 jaunia 21 metų krepšininkai, lauko teniso, plaukimo

lešmantas Sibiro ligoninėje

Lietuvių Informacijos Centrą iš Lietuvos pasiekė žinia, kad politinis kalnys Gintautas lešmantas, sergantis džiopa, buvo pervežtas į ligoninę viename Komi autonominės respublikos mieste. lešmantas Komi gyvena, atlikdamas 5 metų tremties bausmę. Pateiklame ištraukas laiško, kurį jis parašė vienam pažįstamam Lietuvoje liepos 17d.

„Esu Uchtos miesto ligoninėje, tuberkuliozine skyriuje numeris 1. Slap aš jaučiuosi visiškai sveikas. Ir vis galvoju, kad įvyko kažkoks nesusipratimas. Suprantama, rentgenas meluoja. Bet jau prieš dvidešimt penkerius metus kartą mane mėgino gydyti, tačiau po pusmečio nusprendė tos žaizdos yra senos daugiau manęs netrukde. Viskas paaiškės po tyrimų, kurie prasidės liepos 18d. Atvykau čia liepos 14-tą. Primas įspūdis buvo niūrus, tačiau dabar giedrėja nuotaika. Yra kur pasivaikšioti, išleidžia į gyvenvietę su reikalais. Nusipirksi reikalingus daiktus, čia reikia viską turėti pačiam. Tada bus visiškai nebologai. Palatoje kol kas vienas“.

Po kelių dienų lešmantas kuriam laikui buvo perkeltas į bendrą palatą su paskutinės stadijos džiovininkais. Tačiau, jam dėl to pareiškus nepasitenkinimą, jis buvo atskirtas nuo kitų ligonių. Gintauto lešmanto adresas ligoninėje: Komi ASSR, Uchta Chudoyak, Gorodskaya bolnitsa, Tuberkulioznaya otdelenija, 1-12 USSR

ir šachmatų žaidėjai, nors galutinė sudėtis gali ir pasikeisti. Laukiama tik oficialaus pakvietimo, kuris vėliau buvo pasiūstas iš Adelaidės. Vadovų buvo paklausta ar nebus problemų dėl Lietuvos vėlavų ir himno? Dabar tai tikrai nėra jokių problemų dėl to, nusišypsoję pasakė vadovai. Visa problema gali būti tik labai trumpas laikas visų bilietų sutvarkymui ir vizų gavimui. Su šiuo pirmuoju Lietuvos sportininkų dalyvavimu Pas. Lietuvių Zaidynėse Adelaidėje, prasidės ir nauja era viso pasaulio lietuvių sportininkų bendravimui ir artimesnių ryšių palaikymui, nes tą jau seniau darė rašytojai, muzikai ir teatralai.

Sporto K-to pirm. Z. Motiekaitis iškėlė svarbą sportinio lietuviško bendradarbiavimo pasaulyje ir padėkojo V. Adamkui už visą jo paramą ir Australijos lietuviams už pakvietimą Lietuvos sportininkų dalyvauti Adelaidėje.

ATSIŪSTA PAMINETI

Vytautas Bagdanavičius Krikščioniško tikėjimo mokslas - sekant Tomo Akviniečio „Summa contra gentiles“ kervirtąja knyga. Čikaga, Elenos Marijos Juškienės leidinys, psl. 278.

A. Kerulis, Juozas Prunskis, M. Valiukėnas Lietuviai Tautininkai komunistų kankiniai - Tautininkai, Neolituanai, Jaunlietuviai, Santariečiai. Išleido Amerikos Lietuvių Tautininkų Sąjungos Valdyba. Knygos viršelis ir aplankas dail. Adis Sutkuvienės, psl. 191.

Moteris, Lietuvių moterų žurnalas, 1988 m. Nr. 2., kovas-balandis. Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Moterų d-ja.

Lietuvių dienos, 1988 m. gegužės mėn. Leidėjas Antanas Skirius, redaguoja redakcinę kolegiją Los Angeles mieste. Viršeli puošia didelė nuotrauka - Petras Mazelis, aktorius, režisiorius, menininkas.

Ateitis - Katalikiškos ir lietuviškos orientacijos žurnalas 1987 m. spalio (labai suvėlavusi laida), dvimėnesinis žurnalas, leidėjas Ateitininkų Federacija Čikagoje. Redaktorius R. Kubilius, administratorius Juozas Polikaitis.

Skautų aidas 1988 Nr. 5, gegužė, oficialus LSS žurnalas, Redaktorius v.s. Antanas Saulaitis SJ Čikagoje. Saleziečių žinios, 1988 Nr. 100. Leidžia lietuviai saleziečiai Frascati mieste netoli Romos Italijoje. Redaktorius kun. Mečys Burba.

Baltic News, 1988 Nr. 3 (59), rugsėjis. Leidėjas Baltic Research Foundation Hobarte. Išsilaiko aukomis, daugiausia iš lietuvių. Redaktorius - gabus akademikas. Žurnalas turi didelį pasiseklmą Australijos šviesuomenėje.

Rinkti istorinę medžiagą

ALB vadovų konferencijoje 1988 m. balandžio 16-17 d.d. Melbourne buvo svarstyta mūsų veiklos ir gyvenimo istorinių dokumentų komplektavimas. Ateities kartoms ir istorikams bus reikalingos žinios, valdžiai ir teisingai nušviečiančios mūsų darbą, pastangas ir siekius Australijoje.

ALB Krašto valdyba kreipėsi į lietuvių informacijos biurą, kad jis sutiktų tokią medžiagą surinkti. Lietuvių informacijos biuras sutiko šią svarbią mūsų Bendruomenės funkciją atlikti ir kviečia visas apylinkių valdybas, seniūnus, organizacijas, meno vienetų, sambūrių vadovus ir pavienius asmenis siųsti visą medžiagą Lietuvių informacijos biurui.

Paduodame sąrašą medžiagos, kokią pageldautumėm gauti: metinių susirinkimų ir pranešimų kopijas, minėjimų ir švenčių programas ir paskaitų kopijas, krašto, apylinkių, seniūnijų ir organizacijų valdybų narių pavardes, eitas pareigas ir nuotraukas, žymesniųjų asmenų trumpus veiklos ir gyvenimo aprašymus bei nuotraukas, festivalių, jubiliejų ir švenčių programas, trumpus aprašymus ir nuotraukas.

Prašome siųsti ir kitą medžiagą, kuri jei ir nėra tiesiogiai liečianti mūsų veiklos aspektus, tačiau gali būti naudinga ir net vertinga istorinė medžiaga. Palikime kuo ryškiausias savo gyvenimo ir veiklos šlame krašte pėdsakus.

Lietuvių informacijos biuras

Vengrai pareikalavo spaudos laisvės

Vengrijos oficialiosios žinių agentūros MTI tarnautojai pareikalavo, kad būtų įsteigta nepriklausoma spaudos darbuotojų profesinė sąjunga ir kad valdžia ją įteisintų. Spaudos darbuotojai tuo klausimu valdžiai pasiūlytame pareiškime pažymi, jog yra atėjęs laikas pagrindai pertvarkyti spaudos administravimą, pasiropinti žurnalistų ir visų kitų spaudos darbuotojų atlyginimo ir darbo sąlygų pagerinimui. Pareiškime taip pat pažymime, kad nepriklausoma spaudos darbuotojų profesinė sąjunga padėtų atitaisyti dabar klaidingai suprantamą spaudos ir žodžio laisvės sąvoką.

Pažymėtina, kad šių metų gegužės mėnesį, apie šeši šimtai Vengrijos mokslininkų taip pat nusprendė sukurti savo nepriklausomą profesinę sąjungą.

Cekai reikalauja švesti savo nepriklausomybės šventę

Cekoslovakijoje veikiantis žmogaus teisių gynybės sąjūdis „Chartija-77“ pareikalavo, kad būtų atkurta komunistinio režimo panaikinta krašto nepriklausomybės paskelbimo spalio 28 šventė. Kaip tik šiais metais suels Cekoslovakijos nepriklausomybės paskelbimo septyniadesimtmetis, kurį „Chartijos“ sąjūdis numato viešai atžymėti su ar be valdžios leidimo, panašiai kaip rugpjūčio 21d. buvo be valdžios leidimo viešai prisimintas sovietinės invazijos Cekoslovakijoje dvidešimtmetis. Tauta jaučiasi įžeista, pažymi Chartijos sąjūdis, kad persitvarkymo laikais tebėra draudžiama atžymėti svarbiausiąją istorijoje - nepriklausomybės paskelbimo šventę.

TALKOS PASKOLOS - PIGESNĖS!

Baldams, automobiliui, smulkiems reikalams...
Asmeninės, garantuotos paskolos iki \$10,000

\$10,000 penkiems metams kainuos tik \$58 | savaite.

TALKOS ĮSTAIGOS VEIKIA LIETUVIŲ NAMUOSE

Adelaide - Sekmad. 1 - 3 val.
Melbourne - Šeštad. 10 - 2 val.
Sekmad. 1 - 3 val.
Sydney - Sekmad. 2 - 4 val.